

Környezet és kommunikáció

A Csillagház Általános Iskolában a tanulók halmozott fogyatékoságának egyik jelentős összetevője a 90 %-uknál jelentkező beszéd fogyatékoság ami azzal magyarázható, hogy a központi idegrendszeri eredetű mozgászavar általában a beszéd szervekre is kiterjed. Közülük 38% a dysarthriás, 45% az anarthriás (beszédképtelen) gyermekek aránya.

A készség- képességfejlesztő csoportba bekerülő nem beszélő gyerekek általában nem rendelkeznek semmilyen kommunikációs eszközzel, és kommunikációs lehetőségük jó esetben is a passzív, igen-nem feleletig terjed. Kiszolgáltatottságuk miatt alig vagy egyáltalán nem kerülnek döntéshelyzetbe, és ezáltal akaratauk, gondolatauk véghezviteléhez sincs lehetőségük.

Súlyos mozgássérülésük és értelmi problémáik miatt sokszor az adekvát igen- nem jelzés sem alakult ki. Az

információszerzés, a tanulás alapvető feltétele az oda-vissza működő kommunikációs kapcsolat. A személyiség egészséges fejlődéséhez, gondolkodáshoz, a passzív befogadó szereptől az aktív részvételig való eljutáshoz az augmentatív kommunikáció adja meg a lehetőséget.

Az órák mozgásos játékokra, érzékszervi tapasztalásra, játékoságra épülnek. A tananyagot a természeti és társadalmi környezet adja. A témakörök a természet jelenségeiből és szűkebb, tágabb környezetük megismeréséből, a mindennapi élet eseményeiből tevődnek össze. Irodalmi élményt, zenét és képzőművészeti alkotásokat kapcsolunk hozzájuk.

A foglalkozások lehetőséget teremtenek az oksági viszonyok feltárására, a különböző minőségek összehasonlítására, a különbségek, hasonlóságok észrevételére (méret, forma, szín, anyag).

Célok

- A lehetőség szerinti legmagasabb kommunikációs szint kialakítása.
- Az alap-kultúrtechnikák elsajátításához szükséges nyelvi alap kialakítása.
- Szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése: tapasztalat, élmény és ismeretszerzés által.
- A megszerzett ismeretek egységbe rendezése, az összefüggések tudatosítása.
- Tevékenykedtető és aktív szerepkörű szituációkon keresztül a tanulók fogalmainak kialakítása, megtöltése a megfelelő tartalmakkal.
- Kommunikációs kompetencia megteremtése
- Kapcsolatteremtés, társalgás
- Információkérés, - nyújtás elsajátítása
- Szociális aktusok kialakítása
- Én-közlés
- Diagnosztikai folyamat kiegészítése
- Aktív játék élményének megismertetése

Fejlesztési feladatcsoportok

- Beszédfejlesztés
  - a beszédészlelési és beszédmegértési teljesítmény növelése
  - a kifejezőkészség fejlesztése
  - a beszéd alaki oldalának a fejlesztése
  - AAK módszerrel történő kommunikációs forma kialakítása, gyakorlása
  - szókincsbővítés
- Percepció fejlesztés
  - auditív észlelés (hallási ritmus, hallási emlékezet, hallási figyelem, beszédhallás fejlesztése)
  - vizuális észlelés (különbségek észrevétele, megfogalmazása, vizuális időrendiség, vizuális ritmus és memória, alaklátás, formaállandóság fejlesztése, jobb-bal és téri irányok elsajátítása, utánzókézség)
- Testséma fejlesztése
  - téri orientáció fejlesztése
  - relációk
  - test, testhelyzet és testmozgások érzékelésének fejlesztése
  - ritmusfejlesztés
- Mozgásfejlesztés
  - grafomotorium fejlesztése
  - finommotorika fejlesztése
  - nagymozgások fejlesztése

Témakörök

- Testünk
- Család
- Napszakok, napirend
- Évszakok, időjárás
- Öltözködés
- Növények, virágok, fák
- Gyümölcsök, zöldségek
- Állatok
- Ünnepek
- Közlekedés